

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr. 5-04/1

**par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu smilts – grants un smilts ieguvei
derīgo izrakteņu atradnē “Blomi” Inčukalna pagastā Inčukalna novadā**

Derīgs līdz 2022. gada 27. februārim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “Apse KL”, reģistrācijas Nr. 40003443931, adrese: Ieriķu iela 67A, Rīga, LV – 1084, tālr. 29113030 (turpmāk - Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Geo Eko Risinājumi”, reģistrācijas Nr. 40103207530, adrese: Ēveles iela 14 – 2, Rīga, LV-1013, tālr. 29167212 (turpmāk - Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):

2018. gada 16. oktobrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums “SIA “Apse KL” plānotās smilts-grants un smilts ieguve derīgo izrakteņu atradnē “Blomi” Inčukalna novada Inčukalna pagastā” (turpmāk - Ziņojums). Aktualizēts Ziņojums Birojā iesniegts 2019. gada 7. februārī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgā izrakteņa - smilts-grants un smilts ieguve (turpmāk - Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Inčukalna novada Inčukalna pagasta nekustamajā īpašumā “Blomi” (kadastra numurs 8064 001 0061) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8064 001 0061 (turpmāk - Īpašums) derīgo izrakteņu atradnē “Blomi” (turpmāk - Atradne vai Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

3.1.1. Īpašums atrodas Inčukalna novada Inčukalna pagasta teritorijā, uz ziemeļrietumiem no Vangažiem. Īpašuma kopplatība ir 102,2 ha un tā īpašniece ir Ierosinātāja.

- 3.1.2. Atradnes kopējā derīgo izrakteņu ieguves platība ir ~ 55,1 ha. Atradnē gadā plānots iegūt līdz 100 000 m³ smilts, smilts - grants materiāla. Ziņojumā norādīts, ka derīgo izrakteņu krājumi vēl nav akceptēti un šobrīd atbilst N kategorijai.
- 3.1.3. Derīgā materiāla ieguvu plānots veikt virs un zem gruntsūdens līmeņa. Atradnes izstrādes gaitā netiek plānots veikt ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu no Atradnes teritorijas.
- 3.1.4. Saskaņā ar likumu "*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*" (turpmāk - Novērtējuma likums) Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk - Birojs) ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma rezultātā ar 2016. gada 17. novembra lēmumu Nr.295 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*" (turpmāk - Biroja Lēmums Nr.295) piemēroja ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru (turpmāk - IVN) Paredzētajai darbībai ~ 24,3 ha platībā (turpmāk - Sākotnējā darbība). IVN Sākotnējai darbībai tika piemērots, ņemot vērā plānoto darbības apmēru, kā arī savstarpējo ietekmju iespējamu nozīmību kopsummā ar atradnē "*Meļķerti - Pekas*" veikto darbību kopējo apjomu un iespējamās summārās ietekmes. Birojs 2017. gada 7. martā saņēma Ierosinātājas iesniegumu "*Par paredzētās darbības teritorijas platības palielināšanu*", kurā Ierosinātāja informēja Biroju, ka tā plāno nozīmīgi (par ~ 30,8 ha) paplašināt derīgo izrakteņu ieguves platību no ~ 24,3 ha līdz ~ 55,1 ha Īpašuma zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8064 001 0061. 2017. gada 15. martā Birojs izdeva lēmumu Nr.37, kurā konstatēja, ka Sākotnējās darbības palielinājumam IVN ir nepieciešams, un tas nepārprotami veicams vienā procedūrā ar Sākotnējai darbībai piemēroto novērtējuma procedūru.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Atradne atrodas Inčukalna novada Inčukalna pagastā, teritorijā starp valsts galveno autoceļu A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (*Veclaicene*) dienvidos, Vangažu pilsētu rietumos, Gaujas upi ziemeļos un pašvaldības autoceļu ziemeļaustrumos/austrumos, ārpus apdzīvotām vietām. Vangažu pilsētas robeža atrodas ~ 0,3 km attālumā no plānotās Atradnes.
- 3.2.2. Rietumos un dienvidos Īpašuma teritorija robežojas ar AS "*Latvijas Valsts meži*" apsaimniekoto valsts mežu. Ziemeļu virzienā izvietoti zivsaimniecības dīķi un vairākas viensētas, bet austrumu virzienā no Īpašuma teritorijas atrodas smilts, smilts-grants atradne "*Meļķerti - Pekas*" (Ziņojumā saukta par atradni "*Meļķerti*" vai "*Meļķertu karjers*"), kuras teritorijā izveidojusies ūdenstilpe. Gar "*Meļķerti - Pekas*" atradni atrodas iebraukts ceļš ar grants segumu.
- 3.2.3. Saskaņā ar LVĢMC datiem¹ atradnes "*Meļķerti - Pekas*" izstrāde nav notikusi vismaz 8-10 gadus, līdz ar to norādīts, ka daļa no ietekmēm, kas tieši saistītas ar ieguves darbiem (ietekmes gaisa, trokšņa aspektā), pašlaik nesummēsies. Vienlaikus saskaņā ar publiski pieejamiem kartogrāfiskajiem materiāliem secināms, ka derīgo izrakteņu ieguves rezultātā tikusi ietekmēta teritorija Darbības vietas tuvumā ~ 16 ha – 18 ha platībā. Ziņojumā summārās ietekmes ar atradni "*Meļķerti - Pekas*" ņemtas vērā, vērtējot ietekmes uz apkārtnes hidroģeoloģisko režīmu, kā arī sniegts Izstrādātājas vērtējums par darbību summāro ietekmi uz ainavu. Birojs norāda, ka gadījumā, ja tiktu plānots atsākt saimniecisko darbību blakus esošajā "*Meļķerti - Pekas*" atradnē, jāvērtē Novērtējuma likuma noteiktajā kārtībā.

¹ LVĢMC Atradņu reģistrs <https://www.meteo.lv/apex/f?p=117:1:3397590442844502;>
LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu bilances <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-krajumu-bilance/derigo-izraktenu-krajumu-bilance?id=1472&nid=659>

- 3.2.4. Atbilstoši Inčukalna novada teritorijas plānojuma 2013. – 2024. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafiskajai daļai *“Inčukalna novada teritorijas funkcionālā zonējuma karte”* Atradne atrodas zonējumos *“Mežu teritorija (M)”* un *“Lauksaimniecības teritorija (L)”*, kur saskaņā ar Inčukalna novada domes 2015. gada 17. novembra izziņu Nr.3-6/319 ir atļauta derīgo izrakteņu ieguve.
- 3.2.5. Atradni skar vai tās tuvumā atrodas vairākas aizsargjoslas:
- 3.2.5.1. Atradnes teritorija austrumos ir izvietota gar pašvaldības autoceļa aizsargjoslu, dienvidrietumos – gar Vangažu pilsētai izveidoto meža aizsargjoslu, dienvidos – gar augstsprieguma elektrolīnijas (110 kV, 330 kV) ekspluatācijas aizsargjoslu. Atradnes teritorija dienvidos robežojas ar maģistrālā gāzesvada drošības aizsargjoslu. Atradne atrodas vairāk nekā 100 m attālumā no AS *“Inčukalna pazemes gāzes krātuve”* urbuma, neskarot tā ekspluatācijas un drošības aizsargjoslas.
- 3.2.5.2. Atradni šķērso pašvaldības autoceļš, kuram ir noteikta aizsargjosla – 30 m uz katru pusi un 20 kV elektrisko tīklu kabeļu līnija, kurai ir noteikta aizsargjosla – 1,5 m uz katru pusi, kā arī saskaņā ar Ziņojumu, ka Atradnes ziemeļu daļā atrodas 0,4kV elektriskās kabeļu līnijas ar aizsargjoslu 1m no ass uz katru pusi (Birojs, izvērtējot Ziņojumu, nespēj identificēt Atradnes ziemeļu daļā esošās elektriskās kabeļu līnijas izvietojumu).
- 3.2.6. Ņemot vērā aizsargjoslas, Ziņojumā novērtēts, ka Atradnes platība, kurā nav tiešu ierobežojumu, ir ~ 51,24 ha.
- 3.2.7. Ziemeļu virzienā izvietotas vairākas viensētas - Atradnei tuvākā viensēta *“Skudriņas”* atrodas – 90 m attālumā uz rietumiem, *“Mežciems”* – 153 m uz dienvidaustrumiem, *“Auseklīši”* – 165 m, *“Ziedi”*, *“Lilijas”* un *“Pavēji”* – 200 m, *“Laimdotas”* – 210 m uz ziemeļaustrumiem, *“Blomi”* un *“Poga”* – 213 m uz ziemeļrietumiem, *“Pļāvēji”* – 240 m, *“Meļķerti”* – 520 m uz ziemeļaustrumiem no Atradnes tuvākās robežas.
- 3.2.8. Uz ziemeļaustrumiem no Atradnes atrodas grants seguma autoceļš V95 *Griķukrogs – Meļķerti* (turpmāk – autoceļš V95). Atbilstoši Teritorijas plānojumam autoceļš V95 norādīts kā ainavisks ceļš.
- 3.2.9. Paredzētās darbības teritorija atrodas Gaujas upes baseina teritorijā. Atradnei tiešā tuvumā nav dabīgu ūdensteču. Paredzētajai darbībai tuvākā ūdenstece ir Straujupīte (~ 250 m attālumā), savukārt Gauja atrodas ~ 500 m attālumā. Atradnes teritorijā un tās tuvākā apkārtnē nav meliorācijas sistēmu. Darbības vieta neatrodas starptautiskās nozīmes mitrājos, mikroliegumos, virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās un aizsargjoslās ap pazemes ūdens ņemšanas vietām. Darbības vietā nav applūstošu teritoriju.
- 3.2.10. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto Darbība vieta atrodas Viduslatvijas zemienes Ropažu līdzenuma ziemeļu daļā. Reljefs samērā līdzens ar nelieliem dabīgiem vai mākslīgiem pacēlumiem. Derīgā izrakteņa pamatni veido mālsmilts. Atradnes kvartāra nogulumu virspusē līdz ~ 0,3 m augsnes slānis, kas sedz visu izpētes teritoriju. Aptuveni 1,3 – 10,2 m dziļumā iegul aluviālie nogulumi (aQ4/aQ3/tv) smalkgraudaina līdz vidējgraudaina smilts ar oļu un smilts – grants maisījuma piejaukumu. Paslānis – glacigēnie nogulumi, morēnas smilšmāls. Derīgais materiāls iegul gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa.
- 3.2.11. Saskaņā ar Ziņojumam pievienoto hidroģeologa atzinumu (Ziņojuma 17. pielikums) Paredzētās darbības vietā kopējais ūdens labi caurlaidīgo nogulumu slāņa biezums Atradnes izpētes urbumos svārstās no ~ 1,6 līdz 10,5 m. Gruntsūdens horizonts jeb pirmais no zemes virsmas bezspiediena ūdens horizonts veidojas ~ 1,4 – 2,4 m dziļumā. Apūdeņotā smilts slāņa biezums svārstās no ~ 0,6 – 8,1 m, vidēji ~ 2,6 m. Ziņojumā norādīts, ka tuvākajā ūdens ieguves dziļurbumā DB Nr.11594 griezumā zem morēnas nogulumiem atrodas ~ 3 m biezs Gaujas svītas mālu slānis. Kopējo sprostslāni veido kvartāra un pirmskvartāra ūdens vāji caurlaidīgie nogulumi, kas apgrūtina kvartāra smilšu gruntsūdeņu horizonta hidraulisko saistību ar Gaujas ūdens horizontu. Paredzētās darbības vietā smilts

materiāls ir samērā viendabīgs ar filtrācijas koeficientu ap 30 m/d, turpretī smilts – grants nogulumi ir ļoti neviendabīgi.

- 3.2.12. Gruntsūdeņu plūsma vērsta uz ziemeļrietumiem Gaujas virzienā. Ziņojumā identificēts, ka Paredzētās darbības teritorijā un apkārtnē ir reģistrēti divi ūdensieguves dziļurbumi. Atbilstoši Ziņojumam urbums Nr.11594 ir aiztamponēts, savukārt dziļurbuma Nr.60 tehniskais stāvoklis un izmantošanas statuss nav zināms, tomēr Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības ietekme neskars urbuma vietu. Tuvākā centralizētā ūdensgūtne (pazemes ūdeņu atradne “*Vangaži*”) atrodas ~ 1 km attālumā uz dienvidiem no Paredzētās darbības dienvidu robežas.
- 3.2.13. Darbības vieta neatrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (NATURA 2000), kā arī nerobežojas un nepieklaujas tai. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija ir aizsargājamo ainavu apvidus “*Ādaži*” (NATURA 2000). Plānotās darbības vieta atrodas ~ 1,2 km attālumā uz ziemeļrietumiem no aizsargājamo ainavu apvidus “*Ādaži*” teritorijas. Atradnes teritorijā nav konstatēti Latvijā īpaši aizsargājami biotopi, taču Darbības vietas tuvumā konstatēti īpaši aizsargājami biotopi 6210 *Smiltāju zālāji kaļķainās augsnēs*, 2180 *Mežainas piejūras kāpas* un 6210* *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs*, kā arī konstatēti vairāki nelielas platības potenciāli bioloģiski vērtīgi zālāju biotopu poligoni. Savukārt saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” iekļauto informāciju Atradnes dienvidu daļā vai tās tiešā tuvumā novērota īpaši aizsargājama suga - sila ķirzaka. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka teritorijā iespējama arī īpaši aizsargājamās ierobežoti izmantojamas augu sugas – gada staipekņa *Lycopodium annotinum* un vāļīšu staipekņa *Lycopodium clavatum* pārstāvju klātbūtne.
- 3.2.14. Darbības vietai tuvākie Valsts nozīmes kultūras pieminekļi ir Vangažu luterāņu baznīca (Nr.8487), kas atrodas ~ 155 m no autoceļa V95 3. km un Melķertu senkapi (Nr.2096), kas atrodas starp autoceļu V95 un Gauju, ~ 200 m no autoceļa V95.
- 3.2.15. Saskaņā ar Ziņojumu un piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu datubāzi Atradnei tuvākā potenciāli piesārņotā vieta ir Vangažu pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Potenciāli piesārņotā vieta atrodas ~ 370 m attālumā no Paredzētās darbības teritorijas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Ģeoloģiskās izpētes darbi Atradnē veikti 2016. gada augustā. Atradnē derīgā materiāla krājumus kvalificē kā “N” kategorijas. Saskaņā ar sākotnējās ģeoloģiskās izpētes rezultātiem kopējie aprēķinātie Atradnes derīgā materiāla krājumi ir ~ 2308,8 tūkst.m³, tajā skaitā smilts krājumi ~ 2276,4 tūkst.m³ (smilts krājumi virs gruntsūdens līmeņa ~ 930 tūkst.m³ un smilts krājumi zem gruntsūdens līmeņa ~ 1346,393 tūkst.m³) un smilts – grants krājumi ~ 32,367 tūkst.m³ (visi virs gruntsūdens līmeņa).
- 3.3.2. Ziņojumā norādīts, ka pirms derīgo izrakteņu ieguves Atradnē plānots veikt Atradnes sagatavošanu derīgo izrakteņu ieguvei. Atradnes derīgo izrakteņu licences laukumā paredzēts izvietot licences laukuma robežpunktus dabā, izveidot derīgo izrakteņu ieguves vietas iebrauktuvi, uzstādīt barjeras un informatīvās zīmes. Izstrādei pirmo plānots sagatavot Atradnes D daļu ~15 ha platībā tuvāk tehnoloģiskajam laukumam.
- 3.3.3. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju Atradne plānota teritorijā, no kuras šobrīd ~ 41 ha aizņem meža zeme. Paredzētās darbības ietvaros plānots veikt pakāpenisku atmežošanu, sākot ar 29. – 31., 37. – 39. meža nogabalu. Koku celmus plānots sastumt ar buldozeru pagaidu krautnē Atradnes teritorijā, kur vēlāk tos plānots sašķeldot. Turpmāka atmežošana plānota pēc Atradnes pirmā posma izstrādes.
- 3.3.4. Sagatavojot Atradni izstrādei, augsne pakāpeniski tiks nostumta pa Atradnes perimetru, uzglabāšanai, vienlaikus veidojot paaugstinājumu putekļu un trokšņa piesārņojuma

- mazināšanai ārpus Atradnes, kā arī aizsedzot skatu uz ieguves vietu. Novērtēts, ka Atradnes teritorijā segkārtu veido augsne ~ 0,3 m dziļumā, segkārtas apjoms novērtēts ~ 165 348 m³.
- 3.3.5. Pēc Atradnes sagatavošanas Atradnē plānots uzsākt derīgo izrakteņu ieguvī. Ieguves darbus paredzēts veikt ar frontālo iekrāvēju vai ekskavatoru. Ar šīm tehnikas vienībām derīgais materiāls no kāples sienas tiek izrakts un ar frontālo iekrāvēju transportēts uz pašizgāzējiem, kā arī daļa materiāla uz šķirošanas iekārtu. Materiāls, kas tiek sijāts, pēc tā sijāšanas tiks uzglabāts pagaidu krautnēs, kā arī darbu gaitā ar frontālo iekrāvēju tas tiks iekrauts pašizgāzējos un aiztransportēts realizācijai.
 - 3.3.6. Tehnoloģiskais ieguves pamatrisinājums Atradnē ir iegūt derīgo materiālu virs un zem gruntsūdens līmeņa, bez gruntsūdens līmeņa mākslīgas pazemināšanas. Gan virs gruntsūdens līmeņa, gan zem gruntsūdens līmeņa derīgo materiālu iegūst ar ekskavatoru ar apgriezto kausu (piemēram, ekskavators *Liebherr r914*). Ja materiāls ir ļoti mitrs vai slapjš, to pēc izrakšanas saber pagaidu krautnēs atūdeņošanai, kas atvieglos materiāla transportēšanu un arī uzlabos tā īpašības.
 - 3.3.7. Saskaņā ar inženierģeoloģiskās izpētes datiem vairākos urbumos nav sasniegts derīgā materiāla pamats, līdz ar to Ziņojumā norādīts, ka izstrādes dziļumu zem gruntsūdens līmeņa noteiks derīgā izrakteņa iegulas dziļums, prognozētais gruntsūdens līmenis Atradnes depresijas piltuvē un ekskavatora strēles garums. Saskaņā ar tehniskajiem parametriem ekskavatora *Liebherr r914* maksimālais ieguves dziļums ir ~ 5,7 m.
 - 3.3.8. Vienlaikus Ziņojumā norādīts, ka gadījumā, ja pēc Atradnes izstrādes ar ekskavatoru saglabāsies liels pieprasījums pēc derīgā materiāla un attiecīgi papildus ģeoloģiskās izpētes dati un ekonomiskais aprēķins atzīs par ekonomiski pamatotu derīgā materiāla ieguvī zem ūdens līmeņa, dziļāk nekā to tehnoloģiski pieļauj ekskavatora strēle, tad derīgā materiāla ieguvei var izmantot peldošu zemes sūcēju. Zemes sūcējam tehnoloģiski nav limitēts ieguves dziļums. Attiecībā uz zemes sūcēju, norādīts, ka tā izmantošanu ierobežo laika apstākļi, proti, tas nevar strādāt ziemā, ja aizsalusi ūdenstilpe.
 - 3.3.9. Ņemot vērā elektrolīniju un pašvaldības ceļu, kas šķērso Atradni, Atradne nosacīti sadalīta trīs iecirkņos. Plānots, ka pirmo sagatavos izstrādei Atradnes D daļu ~ 15 ha platībā, kas atradīsies tuvāk tehnoloģiskajam laukumam. Pēc tam Atradne tiks sagatavota izstrādei pakāpeniski gada laikā vienā reizē atsedzot no 2 līdz 5 ha no Atradnes platības nosacītā iecirkņa robežās. Atradnes daļu, kurā plānots tehnoloģiskais laukums, plānots izstrādāt kā pēdējo, pakāpeniski, pārvietojot iekārtas prom no Atradnes teritorijas vai no atsiju materiāla uzberot jaunu pamatu tehnoloģiskajam laukumam jau izstrādātā Atradnes teritorijā.
 - 3.3.10. Prognozējams, ka Atradnē derīgā izrakteņa izstrādes darbi notiks divās kāplēs, kuru dziļums un platība tiks noteikta pēc derīgā izrakteņa ieguves projekta izstrādes. Arī kāples virzienu un dziļumu noteiks derīgā izrakteņa ieguves projektā.
 - 3.3.11. Tehnoloģiskā laukuma izvietojumam izvirzītas divas alternatīvas, kas paredz tehnoloģisko laukumu izvietot Atradnes ziemeļaustrumu, austrumu vai rietumu, dienvidrietumu daļā (detālāks alternatīvu raksturojums sniegts šī Biroja atzinuma 3.4. punktā).
 - 3.3.12. Tehnoloģiskajā laukumā atradīsies šķirošanas līnija ar mazgāšanas funkciju, bērtnes, nosēddīķi, īslaicīgas pārvietojamas būves apkalpojošam personālam un Atradnes transportlīdzekļu stāvlaukums.
 - 3.3.13. Sijāšanas-mazgāšanas iekārtai izmantojamo ūdeni ņems no Atradnes teritorijā izveidotā pazeminājuma un pēc derīgā materiāla skalošanas ūdeni plānots novadīt nosēddīķos Atradnes teritorijā. Pēc suspendēto daļiņu nosēdināšanas ūdeni plānots izmantot atkārtoti.
 - 3.3.14. Diennakts griezumā Atradnes izstrāde (arī transportēšana) plānota diennakts gaišajā laikā - no 7:00 līdz 19:00. Pieņemot, ka lielāks pieprasījums pēc derīgā materiāla ir aktīvajā būvniecības sezonā (maijs – septembris), šajā laika periodā (~ 110 darbdienas) izstrāde

plānota no 7:00-19:00 jeb 12h dienā. Pārējā laikā gada griezumā izstrāde prognozēta ~ 6 h dienā.

- 3.3.15. Vērtējot transportēšanas maršrūtus, Ziņojuma autori norādījuši, ka derīgā materiāla transportēšanas mērķis ir nokļūt līdz valsts autoceļam A2. Secināts, ka, lai gan no Paredzētās darbības vietas līdz valsts autoceļam A2 var nokļūt pa četriem maršrūtiem, tomēr IVN procesā Inčukalna novada dome noteikusi, ka derīgā materiāla transportēšanas caur Vangažiem nav pieļaujama, tāpēc potenciāli izmantojami ir tikai divi transportēšanas maršruti - autoceļš V95 un esošs dabā iebraukts ceļš Atradnes austrumu daļā (Ziņojuma 6. attēls). Detālāks alternatīvu raksturojums sniegts šī Biroja atzinuma 3.4. punktā.
- 3.3.16. Iegūto smilts-grants un smilts materiālu var izmantot autoceļu būvniecības darbos, laukumu segumu un segumu pamatņu izbūvē, uzbērumu veidošanā un autoceļu uzturēšanā.
- 3.3.17. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes teritorijas dienvidu, dienvidaustrumu daļā atrodas degradēta teritorija - bijusī zvēru audzētava – ~ 6 ha platībā, kuras paliekas veido dažas ēkas un dzīvnieku sprostu pamati. Pašvaldība zemes īpašniekam uzdevusi iežogot teritoriju kā bīstamu. Ēku nojaukšanai nepieciešama pašvaldības izdota būvatļauja. Iegūtā materiāla tālāka apsaimniekošana veicama saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas jomas normatīvajiem aktiem. Par veco būvju nojaukšanu plānots noslēgt līgumu ar ārpakalpojumu sniedzēju.
- 3.3.18. Sadzīves atkritumus, kuri radīsies Atradnē nodarbinātajiem ikdienas vajadzību nodrošināšanai, plānots nodot uzņēmumam, kas sniedz attiecīgus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus.
- 3.3.19. Ražošanas atkritumus (rodas tikai no tehnikas vai iekārtu ekspluatācijas), kas var būt arī bīstamie atkritumi, arī plānots savākt atsevišķā konteinerā īslaicīgai uzglabāšanai un tos nodot atkritumu apsaimniekotājam ar atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas atļauju. Prognozējams, ka bīstamie atkritumi radīsies ļoti minimāli no tehnikas vai iekārtu ekspluatācijas.
- 3.3.20. Attiecībā uz plānotajiem rekultivācijas darbiem norādīts, ka, izstrādājot tās Atradnes daļas, kurās derīgais materiāls būs pilnībā iegūts vai tā iegūšana nebūs ekonomiski pamatota, uzreiz plānots rekultivēt, pieberot nogāzes. Rekultivācijas laikā Atradnes kraujas malas paredzēts nolīdzināt, pārklāt ar atsiju materiālu un augsni no pagaidu krautuvēm. Virsūdens nogāzes paredzēts nolīdzināt slīpumā 1:3, bet zemūdens nogāzes slīpumā 1:2. Rekultivētās teritorijas virsūdens daļu plānots apzaļumot. Tiek prognozēts, ka Atradnes teritorijā pēc derīgā materiāla ieguves pabeigšanas izveidosies ūdenskrātuve, kuru varēs izmantot rekreācijai kā peldvietu, makšķerēšanai vai arī zivju audzēšanai.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ietekmes uz vidi novērtēšanas nosacījumi paredz prasību, lai, novērtējot paredzēto darbību, tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Vērtējot Paredzētās darbības alternatīvos risinājumus, vērtētas alternatīvas Paredzētās darbības tehnoloģiskā laukuma izvietojumam un transportēšanas maršrutam. Apskatīta arī "0" alternatīva - situācija, ja Paredzētā darbība netiktu īstenota.
- 3.4.2. Tehnoloģiskā laukuma izvietojuma alternatīvas Ziņojumā apzīmētas ar "A" un "B":
 - 3.4.2.1. Tehnoloģiskā laukuma izvietojuma alternatīva A paredz, ka tehnoloģiskais laukums tiks izvietots Atradnes ziemeļaustrumu, austrumu daļā, tiešā tuvumā derīgā materiāla transportēšanas ceļam prom no Atradnes;
 - 3.4.2.2. Tehnoloģiskā laukuma izvietojuma alternatīva B paredz, ka tehnoloģiskais laukums tiks izvietots Atradnes dienvidu, dienvidrietumu pusē Atradnes centrālajā daļā, kas

ir tālākā daļa no dzīvojamajām mājām (viensētām) Atradnes ziemeļu, austrumu, ziemeļaustrumu daļā (Ziņojuma 4. un 5. attēls).

3.4.3. Ziņojuma sagatavošanas laikā derīgā materiāla potenciālajai transportēšanai izvirzītas divas alternatīvas katram tehnoloģiskā laukuma izvietojumam. Visas alternatīvas daļēji pārklājas uz autoceļa V95 posma, kurš tuvojas valsts autoceļam A2. Citi iespējamie derīgā materiāla transportēšanas maršruti tikuši noraidīti no vietējās pašvaldības puses, nepieļaujot derīgo izrakteņu transportēšanu caur Vangažu pilsētu. Transportēšanas alternatīvas Ziņojumā apzīmētas ar "A1" un "B1":

3.4.3.1. Alternatīva A1 paredz derīgo materiālu transportēt pa autoceļu V95; maršruta kopgarums tehnoloģiskā laukuma A izmantošanas gadījumā ~ 6 km, tehnoloģiskā laukuma B izmantošanas gadījumā ~ 7,2 km. Visa maršruta ceļa segums – grants segums;

3.4.3.2. Alternatīva B1 paredz derīgo materiālu transportēt pa dabā esošu iebrauktu ceļu Atradnes austrumu daļā, kurš virzās gar agrāk izstrādātajām atradnēm "*Meļķerti – Pekas*" (šobrīd – ūdenstilpēm); maršruta kopgarums tehnoloģiskā laukuma A izmantošanas gadījumā ~ 1,5 km, tehnoloģiskā laukuma B izmantošanas gadījumā ~ 2,1 km. Visa maršruta ceļa segums – grants segums.

3.4.4. Visām alternatīvām veikts trokšņa piesārņojuma un emisiju vidē (gāzes, putekļi) novērtējums. Izvērtējot un salīdzinot iegūtos rezultātus, secināts, ka gan trokšņa, gan emisiju prognozes nevienā no tehnoloģiskā laukuma izvietojuma vai transportēšanas alternatīvām nepārsniedz pieļaujamās robežlielumus. No veiktā novērtējuma var konstatēt, ka kopumā apskatītās alternatīvas uzrāda samērā līdzvērtīgas ietekmes. Saskaņā ar Ziņojumu gaisa piesārņojuma aspektā nedaudz mazākas ietekmes uz dzīvojamajām mājām, kas atrodas tieši Atradnes tuvumā, prognozētas situācijai, ja tehnoloģiskais laukums izvietots Atradnes ziemeļaustrumu, austrumu daļā, tiešā tuvumā derīgā materiāla transportēšanas ceļam prom no Atradnes (A alternatīva). Trokšņu aspektā Ziņojumā novērtēts, ka tehnoloģiskā laukuma izvietojuma B alternatīva radītu nedaudz mazāku ietekmi uz Atradnes tiešā tuvumā esošajām mājām, vienlaikus vēršot uzmanību, ka šajā gadījumā lielāka ietekme prognozējama uz mazdārziņu teritoriju, kas atrodas uz dienvidrietumiem no Vangažu pilsētas. Līdz ar to Ierosinātāja paredzējusi izmantot A alternatīvu, uzskatot, ka tai ir mazāka negatīvā ietekme.

3.4.5. Savukārt izvērtējot transportēšanas alternatīvas, Ziņojumā secināts, ka, lai arī mazākas ietekmes gan trokšņa, gan gaisa aspektā radītu B alternatīva, tomēr tās izmantošana pašlaik nav iespējama, jo IVN norises laikā Ierosinātāja nav panākusi vienošanos ar nekustamo īpašumu īpašniekiem, turklāt Ierosinātāja norādījusi, ka B alternatīvas gadījumā nepieciešama dabā iebraukta ceļa būtiska uzlabošana, līdz ar to šīs alternatīvas izmantošana Ierosinātājai būtu finansiāli neizdevīga. Tādējādi Ziņojumā secināts, ka derīgo materiālu transportēšana iespējama vienīgi pa autoceļu V95. Detālāks ietekmju izvērtējums gaisa piesārņojuma un trokšņa aspektā sniegts šī Biroja atzinuma 6.4.1. un 6.4.2. punktos.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2016. gada 13. oktobra ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr.RI16SI0092.
- 4.2. Biroja 2016. gada 17. novembra lēmums Nr. 295 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*".
- 4.3. Inčukalna novada domes 2016. gada 7. decembra vēstule Nr.3-4/1182 "*Par plānotās darbības atbilstību teritorijas atļautajai izmantošanai*".

- 4.4. Inčukalna novada domes 2016. gada 14. decembra vēstule Nr.3-4/1199 *"Par viedokļa sniegšanu"*.
- 4.5. Biroja 2016. gada 15. decembra vēstule Nr.3-01/1677 *"Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanākumi"*.
- 4.6. Ierosinātājas 2017. gada 7. februāra vēstule *"Par paredzētās darbības teritorijas platības palielināšanu"* (Biroja reģ.nr.3-01/419).
- 4.7. Biroja 2017. gada 15. marta lēmums Nr. 37 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu"*.
- 4.8. Izstrādātājas 2017. gada 12. aprīļa vēstule *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo apspriešanu"* un tai pievienotie materiāli (Birojs reģ.nr.3-01/637).
- 4.9. Privātpersonas 2017. gada 26. aprīļa iesniegums (Biroja reģ.nr.3-01/721).
- 4.10. Privātpersonas 2017. gada 28. aprīļa iesniegums (Biroja reģ.nr.3-01/733).
- 4.11. Trīs privātpersonu un Inčukalna novada iedzīvotāju 2017. gada aprīļa iesniegums (Biroja reģ.nr.3-01/748).
- 4.12. Inčukalna novada iedzīvotāju 2017. gada 28. aprīļa iesniegums (parakstījuši 14 iedzīvotāji) (Biroja reģ.nr.3-01/755).
- 4.13. Izstrādātājas 2017. gada 17. maija vēstule *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo apspriešanu un IVN programmas izsniegšanu"* ar lūgumu izsniegt ietekmes uz vidi novērtējuma programmu paredzētajai darbībai.
- 4.14. Biroja 2017. gada 9. jūnija lēmums Nr.3-01/648 *"Par sabiedrības līdzdalības tiesību iespējamu pārkāpumu SLA "Apse KL" paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā"*.
- 4.15. Biroja 2017. gada 13. jūnija Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.16. Izstrādātājas 2018. gada 28. augusta vēstule *"Par sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokola nosūtīšanu"* (Birojs reģ.nr.5-01/1445).
- 4.17. Biedrības *"Inčukalna zivsaimnieki"* 2018. gada 20. augusta vēstule *"Par IVN smilts-grants un smilts ieguve nekustamajā īpašumā "Blomi" Inčukalna novadā"* (Biroja reģ.nr.5-01/1384).
- 4.18. Privātpersonas un Inčukalna novada iedzīvotāju 2018. gada 27. augusta kolektīvs iesniegums *"Par smilts-grants un smilts ieguvi nekustamajā īpašumā "Blomi", Inčukalna novadā"* (Biroja reģ.nr.5-01/1487).
- 4.19. Divu privātpersonu 2018. gada 10. septembra vēstule *"Iebildumi par plānoto smilts un grants ieguvi nekustamajā īpašumā "Blomi", Inčukalna novadā"* (Biroja reģ.nr.5-01/1494).
- 4.20. Izstrādātājas 2018. gada 16. oktobra vēstule par Ziņojuma iesniegšanu, tai pievienotais Ziņojums un paziņojums par Birojā iesniegto Ziņojumu (Biroja reģ.nr.5-01/1724).
- 4.21. Biroja 2018. gada 1. novembra vēstule Nr. 5-01/1100, ar kuru Pārvaldei, Dabas aizsardzības pārvaldei (turpmāk – DAP) un Inčukalna novada domei lūgts sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu.
- 4.22. Inčukalna novada pašvaldības 2018. gada 11. novembra vēstule Nr. ND/3-4/18/NJ-993 *"Par ietekmes uz vidi ziņojuma novērtējumu"*.
- 4.23. DAP 2018. gada 21. novembra vēstule Nr. 4.9/6046/2018-N *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētās darbības – smilts – grants un smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē "Blomi" "*.
- 4.24. Pārvaldes 2018. gada 30. novembra vēstule Nr. 4.5. – 20/8297 *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu"*.
- 4.25. Biroja 2018. gada 18. decembra vēstule Nr.5-01/1302 *"Par papildus informāciju"*.
- 4.26. DAP 2019. gada 11. februāra vēstule Nr.4.9/704/2019-N *"Par viedokļa sniegšanu"*.

- 4.27. Izstrādātājas 2019. gada 7. februāra elektroniskā pasta vēstule par papildinformācijas iesniegšanu un pievienotais aktualizētais Ziņojums (Biroja reģ.nr.5-01/223).
- 4.28. Izstrādātājas 2019. gada 8. februāra vēstule "*Par paziņojuma publicēšanu*" un tai pievienotais paziņojums (Biroja reģ.nr.5-01/228).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļa vietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/ivn/projekti>. Citu starpā minētajā vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2017. gada 7. aprīļa līdz 2017. gada 28. aprīlim. Paziņojums par IVN uzsākšanu un Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "*Rīgas Aprīņa Avīze*" 2017. gada 6. aprīļa numurā Nr.28 (8754), ievietots pašvaldības tīmekļa vietnē www.incukalns.lv, SIA "*Geo Eko risinājumi*" tīmekļa vietnē www.geokorisinajumi.lv un Biroja tīmekļa vietnē www.vpvp.gov.lv, kā arī Izstrādātāja par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.
- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2017. gada 20. aprīlī Vangažu pārvaldē plkst. 17.00. Sanāksmē piedalījās 17 personas. Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieki pauda neapmierinātību saistībā ar ceļu stāvokli pagastā, materiāla transportēšanu un transportēšanas radītajiem traucējumiem iedzīvotājiem.
- 5.1.3. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros laikā no 2017. gada 7. aprīļa līdz 2017. gada 28. aprīlim sabiedrība varēja sniegt priekšlikumus par Ierosinātajās Paredzēto darbību. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemti vairāki privātpersonu un kolektīvi parakstīti iesniegumi saistībā ar plānoto darbību, galvenokārt paužot bažas par Paredzētās darbības transportēšanas jautājumiem.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Izstrādātājas pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2017. gada 13. jūnijā izsniedza programmu ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts informatīvajā izdevumā "*Novada Vēstis*" 2018. gada 10. augusta izdevumā Nr.8 (867), kā arī pašvaldības un Biroja interneta vietnēs (www.incukalns.lv un www.vpvp.gov.lv). Ziņojums bija pieejams Inčukalna novada Būvvaldē, Vangažu pārvaldē (adrese: Meža ielā 1, Vangažos) un Izstrādātājas interneta vietnē www.geokorisinajumi.lv.

- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2018. gada 23. augustā Vangažu pārvaldes Cermoniju zālē, Meža ielā 1, Vangažos, Inčukalna novadā plkst. 18:00. Klātesošie tika iepazīstināti ar IVN procedūru, ziņojumu un galvenajiem secinājumiem. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 21 dalībnieks, tostarp Izstrādātājas, Pārvaldes un pašvaldības pārstāvji. Sabiedriskās apspriešanas diskusiju daļā klātesošajiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus par Paredzēto darbību, tās risinājumiem un sagaidāmo ietekmi. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas dalībnieki galvenokārt interesējās par iegūtā materiāla transportēšanu.
- 5.2.3. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Ierosinātājai vai Birojam varēja iesniegt līdz 2018. gada 10. septembrim. Šajā periodā Birojā tika saņemtas:
- 5.2.3.1. Biedrības *"Inčukalna zivsaimnieki"* 2018. gada 20. augusta vēstule *"Par IVN "smilts-grants un smilts ieguve nekustamajā īpašumā "Blomi" Inčukalna novadā"*, kurā biedrība izteikusi bažas par Paredzētās darbības ietekmi uz gruntsūdens līmeni un tā ietekmi uz biedrības veikto saimniecisko darbību, kā arī ūdensapgādi un apkārtnes ainavu.
- 5.2.3.2. 2018. gada 27. augusta Inčukalna novada iedzīvotāju kolektīvs iesniegums *"Par smilts-grants un smilts ieguvi nekustamajā īpašumā "Blomi, Inčukalna novadā"*", kurā vērsta uzmanība uz ceļa V95 stāvokli un izteikti priekšlikumi ceļa uzlabošanai un izmantošanas ierobežošanai, tostarp veikt ceļa remontdarbus, atjaunot meliorācijas grāvjus, izstrādāt efektīvu ceļa atputeķļošanas plānu, pie atsevišķām viensētām uzstādīt prettrokšņa sienas, kā arī samazināt braukšanas ātrumu.
- 5.2.3.3. 2018. gada 10. septembra privātpersonu vēstule *"Iebildumi par plānoto smilts un grants ieguvi nekustamajā īpašumā "Blomi", Inčukalna novadā"*, kurā izteiktas šaubas par modelēšanas precizitāti un pausts viedoklis, ka tehnoloģiskā laukuma izvietojums A, kas Ziņojumā definēts kā alternatīva ar mazāko ietekmi, iedzīvotājus ietekmēs ievērojami vairāk nekā B alternatīva. Tāpat apšaubīta operatora vēlme, realizējot Paredzēto darbību, ieviest ietekmi mazinošos pasākumus.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2018. gada 16. oktobrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts interneta vietnēs www.incukalns.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas interneta vietnē www.geoekorisinajumi.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
- 5.3.2.1. Inčukalna novada pašvaldības 2018. gada 11. novembra vēstuli *"Par ietekmes uz vidi ziņojuma novērtējumu"*, kurā pašvaldība norāda, ka tās priekšlikumi ir ņemti vērā, vienlaikus pašvaldība pārsūta tās saraksti ar VAS *"Latvijas valsts ceļi"*, saskaņā ar kuru VAS *"Latvijas valsts ceļi"* nerekomendē izmantot autoceļu V95 kā derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu.
- 5.3.2.2. DAP 2018. gada 21. novembra vēstuli *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētās darbības – smilts – grants un smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē "Blomi"*", kurā DAP konstatē, ka Ziņojuma sākotnējā redakcija papildināta ar ornitologa slēdzienu, līdz ar to DAP nav būtisku iebildumu par Ziņojumu.
- 5.3.2.3. Pārvaldes 2018. gada 30. novembra vēstuli, kurā Pārvalde norādījusi, ka tai nav konceptuālu iebildumu pret Paredzēto darbību, vienlaikus rekomendēts precizēt un skaidri definēt Ziņojumā iekļautos Paredzēto darbību raksturojošos parametrus.

- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2018. gada 18. decembra vēstuli Nr.5-01/1302 lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu vēstulē norādītiem Biroja komentāriem.
- 5.3.4. 2019. gada 18. janvārī Birojs lūdza DAP sniegt viedokli par ietekmes vērtējumu uz īpaši aizsargājamas sugas *silā ķirzaka* aizsardzību. Atsaucoties uz Biroja lūgumu, DAP 2019. gada 11. februārī vēstulē Nr.4.9/704/2019-N "*Par viedokļa sniegšanu*" sniegusi vērtējumu attiecībā uz konkrētās sugas aizsardzību.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2019. gada 7. februārī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts interneta vietnēs www.incukalns.lv un www.vpvp.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas interneta vietnē www.geoekorisinajumi.lv.
- 5.4.2. Tā kā institūcijas nav izteikušas būtiskus iebildumus par Ziņojumā sniegto vērtējumu, tad Birojs institūcijām atkārtoti nav lūdzis sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu. Citi viedokļi no ieinteresētajām pusēm Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā nav saņemti.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.
- 6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzēto darbību pēc tās specifikas, plānotajiem risinājumiem un atrašanās vietas, ir gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas, galvenokārt no iegūtā materiāla transportēšanas, sevišķi tādēļ, ka iegūtā materiāla transportēšanas maršrutu tuvumā (īpaši A1 alternatīvas gadījumā) atrodas vairākas dzīvojamās mājas. Ar Paredzēto darbību tiks pārmainīts līdzšinējais teritorijas izmantošanas veids (dabiskā veģetācija), ilgtermiņā ietekmēta ainava. Tāpat, – lai arī nav plānota gruntsūdens līmeņa papildus pazemināšana ar atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus Darbības vietas, – derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa (tostarp, iespējams, ar zemessūcēju) var būt saistīta ar iespējamām hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma lokālām izmaiņām.

6.3. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes.
- 6.3.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas.
- 6.3.3. Citi ar derīgo izrakteņu transportēšanu saistītie aspekti.
- 6.3.4. Hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.
- 6.3.5. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes:

- 6.4.1.1. Saskaņā ar Ziņojumu, veicot Paredzēto darbību, galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas būs no autotransporta un specializētās tehnikas izplūdes gāzēm derīgo izrakteņu ieguves vietā, emisijas no derīgo izrakteņu iegūšanas un iekraušanas mašīnās, emisijas no iegūtā materiāla sijāšanas un drupināšanas, putekļu emisijas no karjerā esošajiem ceļiem un no smilšu krautnēm. Tāpat, uzsākot Paredzēto darbību, ievērojami palielināsies transporta intensitāte izmantojamajā derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutā, līdz ar to paredzamās ietekmes saistāmas galvenokārt ar gaisa kvalitātes (un arī trokšņa līmeņa) izmaiņām.
- 6.4.1.2. Lai novērtētu plānotās darbības rezultātā prognozējamās izmaiņas gaisa kvalitātē, IVN ietvaros veikta piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts arī sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības vietu/Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Ziņojumā iekļautajā gaisa kvalitātes novērtējumā norādīts, ka materiāla ieguve un apstrāde plānota visu gadu, un aprēķinos pieņemts, ka ieguves darbi atšķirīgā intensitātē notiek ~ 260 dienas gadā, līdz pat 12 h/dnn. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta diviem tehnoloģiskā laukuma izvietojuma variantiem un diviem transportēšanas ceļiem. Saskaņā ar modelēšanas rezultātiem tehnoloģiskā laukuma B izvietojums uzrāda nenozīmīgi augstākas koncentrācijas kā tehnoloģiskā laukuma A novietojums, līdz ar to kopējā emisiju aprēķinā izvērtēts tehnoloģiskā laukuma B alternatīvas izvietojums kā sliktākais iespējamais scenārijs. Savukārt attiecībā uz transportēšanas maršrutu alternatīvām norādīts, ka A1 alternatīva uzrāda nedaudz augstākas koncentrācijas kā transportēšanas ceļa B1 alternatīva, līdz ar to piesārņojuma koncentrācijas dzīvojamo māju tuvumā tikušas noteiktas summārā piesārņojuma līmenim ar transportēšanas ceļu A1 alternatīvu (Ziņojuma 12. tabula).
- 6.4.1.3. Norādīts, ka Atradnei tuvākā viensēta “*Skudriņas*” atrodas – 90 m attālumā, attālumā līdz 240 m atrodas vēl 9 viensētas, savukārt gar derīgā materiāla transportēšanas maršrutu A1 atrodas 14 viensētas un viena daudzdzīvokļu māja, bet gar transportēšanas maršruta alternatīvu B1 - 6 viensētas un viena daudzdzīvokļu māja.
- 6.4.1.4. Ziņojumā ir sniegti esošās situācijas gaisa piesārņojuma aprēķinu rezultāti, kas veido gaisa piesārņojuma fonu Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā. Izmešu gaisā aprēķinu un modelēšanu ir veikusi VSIA “*Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk - LVĢMC), ņemot vērā pieejamo informāciju gan par Inčukalna esošajiem stacionāriem piesārņojuma avotiem (datu bāze 2-Gaiss), gan par mobiliem piesārņojuma avotiem (transporta plūsmu intensitātes mērījumu dati) uz autoceļa V98, A2 un V75, izmantojot VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” publiski pieejamo informāciju par satiksmes intensitāti uz valsts autoceļiem par laika posmu no 1996. – 2016. gadam). Vadoties no šīs informācijas, sastādītas arī esošās situācijas gaisa piesārņojuma kartes (Ziņojuma 3. pielikuma 19.-23. attēls).
- 6.4.1.5. Ziņojumā veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. No derīgo izrakteņu ieguves procesiem aprēķinātas daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas, savukārt no izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas oglekļa oksīdu, slāpekļa oksīdu, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas. Novērtējot ar Paredzēto darbību saistīto gaisa piesārņojuma līmeni un Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti, veikta piesārņojuma līmeņa modelēšana ar programmu *EnviMan*, izmantojot Gausa matemātisko modeli. Aprēķinos ņemtas vērā

vietējā reljefa īpatnības, apbūves raksturojums un meteoroloģiskie rādītāji (Priekuļu novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati). Izklīdes kartes, kurās redzams Atradnes radītais gaisa piesārņojuma līmenis, izmantojot transportēšanas A1 alternatīvu, pievienotas Ziņojuma 3. pielikuma 3. – 10. attēlā).

- 6.4.1.6. Piesārņojošo vielu koncentrācijas, izmantojot piesārņojošo vielu izklīdes kartes, Ziņojumā tikušas noteiktas Atradnei un autoceļam V95 tuvāk esošajām dzīvojamām mājām (Ziņojuma 12. tabula). Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izklīdes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr.1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk - MK noteikumi Nr.1290) ietvertajiem normatīviem, secināms, ka robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai tuvāko dzīvojamo māju teritorijās un to apkārtnē netiek pārsniegti nevienai no piesārņojošām vielām, kurām vides un cilvēka veselības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības. Saskaņā ar novērtējumu Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām ir putekļu daļiņu emisijas (PM₁₀), kuru diennakts koncentrācija var sasniegt līdz pat ~ 52% no normatīva, savukārt gada vidējās PM₁₀ koncentrācijas ieguves teritorijas robežās atkarībā no transportēšanas alternatīvas var sasniegt ~ 34 - 37% no normatīva. Savukārt gada vidējās PM_{2,5} koncentrācijas neatkarīgi no transportēšanas alternatīvas sasniegtu ~ 33 % no normatīva. Attiecībā uz citām gaisu piesārņojošajām vielām secināts, ka to emisiju ārpus Atradnes robežām un tuvāko dzīvojamo māju tuvumā ietekme uz gaisa kvalitāti netiek prognozēta kā būtiska. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka faktiskais gaisa (un arī trokšņa) piesārņojums būs atkarīgs no transporta intensitātes un derīgo izraķeņu pieprasījuma un tā būtiska pieauguma gadījumā nav izslēdzamas lielākas ietekmes kā pašlaik prognozēts, turklāt konkrētā ietekmes aspekta kontekstā nozīmīga ir arī ceļa kvalitāte (šis jautājums detālāk apskatīts šī Biroja atzinuma 6.4.3. punktā).
- 6.4.1.7. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Ar programmu *EnviMan* atrastas maksimālās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas, un, ņemot vērā Priekuļu novērojumu stacijas datus, noteikti meteoroloģiskie parametri, pie kādiem varētu tikt sasniegtas augstākās piesārņojošo vielu vērtības. Iegūtie rezultāti parāda, ka augstākās piesārņojošo vielu vērtības tiek sasniegtas pie sekojošiem apstākļiem - vēja virziens - 53° (ZA vējš), vēja ātrums – 1,2 m/s un gaisa temperatūra 21,6°C. Aprēķināts, ka paaugstinātas piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas atkārtotāšanās varbūtība ir ļoti neliela.
- 6.4.1.8. Birojs secina, ka, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi (gan ietekmes uz gaisa kvalitāti, gan trokšņa aspektā), nav papildus vērtētas tādu procesu kā teritorijas sagatavošana ietekmes (apauguma izciršana, virskārtas novākšana, izvietošana). Tomēr Biroja vērtējumā nav pamata uzskatīt, ka šo darbu radītā ietekme tik būtiski palielinātu kopējo ietekmju apjomu tuvumā esošo dzīvojamo māju teritorijās, lai tās pārsniegtu normatīvajos aktos noteiktos robežsliekšņus un ietekmes var būt salīdzināmas ar ilgtermiņā novērtēto. Biroja vērtējumā Ziņojumā iekļautais gaisa piesārņojuma novērtējums Atradnes teritorijā ir pietiekami reprezentatīvs, lai prognozētu Paredzētās darbības realizācijas rezultātā radīto gaisa piesārņojuma apjomu, līdz ar to Birojs secina, ka IVN rezultātā ietekme uz gaisa kvalitāti, ko varētu radīt Paredzētā darbība, ir novērtēta, kā arī ir noteikti nelabvēlīgie meteoroloģiskie apstākļi.
- 6.4.1.9. Ziņojumā Paredzētā darbība vērtēta arī saistībā ar siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (turpmāk - SEG) ietekmi. Ziņojumā norādīts, ka tā izpaudīsies divos veidos – kā atmežošana un potenciālais oglekļa dioksīda piesaistes samazinājums, kā arī SEG emisijas gaisā no derīgā materiāla ieguves, pārstrādes un transportēšanas (iekšdedzes dzinējiem). Ziņojumā secināts, ka kopumā Paredzētā darbība atstās mazu negatīvu ietekmi uz klimata pārmaiņām, līdz ar to tieši pasākumi SEG emisiju mazināšanai no Paredzētās darbības nav nepieciešami. Norādīts, ka SEG emisijas mazinās lietderīga Atradnes izstrāde, modernas (jaunas) tehnikas izvēle ar pēc iespējas labākiem dzinēju

izmešu rādītājiem. Atradnes rekultivācija un apzaļumošana, kā arī augu ieviešanās ūdenstilpēs ar laiku vismaz daļēji kompensēs negatīvo ietekmi SEG emisiju jomā no Paredzētās darbības.

6.4.1.10. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka izstrādātais novērtējums šobrīd ļauj secināt, ka ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas emisijas gaisā, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izkliesdes modelēšana par darbību pašā Atradnē norāda, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav prognozējama, nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus Atradnes robežām ir maz varbūtīga un nav sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt pārsniegtas MK noteikumos Nr.1290 noteiktās robežvērtības un mērķlielumi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie pasākumi, Atradni plānots sagatavot izstrādei pakāpeniski gada laikā vienā reizē atsedzot no 2 līdz 5 ha no Atradnes platības un pakāpeniski tiek veikta izstrādāto teritoriju rekultivācija, tiek ievēroti Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā definētie darbības realizācijas apjomi un laiks, proti, visas, tajā skaitā ar ieguvī un transportēšanu saistītās darbības, ir plānots veikt tikai darba dienās, dienas periodā no 7:00 – 19:00 (derīgo izrakteņu ieguvī un gatavās produkcijas izvešanu atšķirīgā intensitātē atkarībā no pieprasījuma - visu gadu). Gadījumā, ja noteiktu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam Paredzētās darbības realizācijas periodam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3. divi prim panta pirmās daļas 3)punkta c)apakšpunktu). Vienlaikus, gan atbilstoši Ziņojumam, gan šajā Biroja atzinumā noteiktajam, ir jāparedz pasākumi, lai samazinātu putekļu veidošanos un izplatību.

6.4.1.11. Ziņojumā iestrādāti vairāki ietekmes mazinoši pasākumi, piemēram, Ierosinātāja paredzējusi veikt aizsargvalņa izbūvi, pirms darbības uzsākšanas apmežot nekustamā īpašuma “Blomi” meža zemi joslā starp Atradnes teritoriju un blakus esošajiem īpašumiem (neprecizējot tās atrašanos Ziņojumā), kā arī norādījusi, ka neplāno vienlaicīgi tehnoloģiskajā laukumā uzglabāt lielas derīgā materiāla krautnes. Tāpat nepieciešamības gadījumā - ja tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības – Ierosinātāja apņēmusies veikt ceļa laistīšanu, ātruma samazināšanu un kravas kastu pārklāšanu. **Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr vienlaikus Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2)punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu. Līdz ar to, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā ietverto vai līdzvērtīgu pasākumu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu un jānodrošina risinājumi, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.
- b) Tajā skaitā, lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un jānodrošina Atradnes iekšējo ceļu laistīšanu, kā arī citu ar

ieguves darbiem saistītu vietu (tehnoloģiskā laukuma) mitrināšanu, samazinot iespējamu putekļu emisiju.

c) Nav pieļaujama vaļēju un nenosegtu kravu pārvadāšana.

d) Derīgo izrakteņu ieguve vienlaicīgi īstenojama pa 2-5 ha lieliem ieguves sektoriem kā tas paredzēts Ziņojumā, izslēdzot summāro ietekmi no derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistītajiem transportēšanas, pārstrādes u.c. procesiem citos Atradnes sektoros.

e) Jānodrošina visu Ziņojumā norādīto risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušana derīgo izrakteņu ieguves projektā un izpilde. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.

6.4.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

6.4.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla pārstrādi, transportēšanu. Derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi. Kā jau iepriekš atzīts, troksnis var būt traucējošs arī dzīvniekiem un putniem un šādas ietekmes par īpaši nozīmīgām un būtiskām var kļūt, ja ietekmes zonā ir īpaši aizsargājamo sugu, tai skaitā putnu koncentrāciju, barošanās, ligzdošanas, atpūtas u.c. vietas (konkrētajā gadījumā nav konstatēts).

6.4.2.2. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un saistīto darbību troksni, secināts, ka Atradnes tuvumā ir 11 viensētas (privātmājas). Tuvākā viensēta "Skudriņas" atrodas – 90 m attālumā uz R, "Mežciems" – 153 m uz DA, "Auseklīši" – 165 m uz ZA, "Ziedi", "Lilijas" un "Pavēji" – 200 m uz ZA, "Laimdotas" – 210 m uz ZA, "Blomi" un "Poga" – 213 m uz ZR, "Pļāvēji" – 240 m uz ZA, "Melķerti" – 520 m uz ZA no Atradnes tuvākās robežas. Savukārt gar derīgā materiāla transportēšanas maršrutu, kas paredz izmantot autoceļu V95 (alternatīva A1) ir 14 viensētas un viena daudzdzīvokļu māja, bet gar transportēšanas maršruta alternatīvu B1 - 6 viensētas un viena daudzdzīvokļu māja (neskaitot Saules ielu Vangažos un Gailīšu apbūvi Vangažos).

6.4.2.3. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr.16 "Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk – Troksņa noteikumi Nr.16) 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot troksņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakars – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves darbus ir paredzēts veikt tikai ~ 3 mēnešus gadā, tikai darba dienās, darba laikā no 7.00 – 19.00. Atbilstoši Troksņa noteikumu Nr.16 1. pielikuma 1.2. punktam, - Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakars un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās troksņa A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55 dB(A).

- 6.4.2.4. Ziņojumā novērtēts, ka galvenie trokšņa avoti ir derīgā materiāla ieguvei un apstrādei izmantotā tehnika – ekskavators, frontālais iekrāvējs, buldozers, sijāšanas iekārta ar mazgāšanas funkciju, zemes sūknis, drupinātājs un kravas automašīnas materiāla transportēšanai.
- 6.4.2.5. SIA “R & D akustika” 2018. gada 18. aprīlī sagatavoja pārskatu “*Smilts un grants ieguve nekustamajā īpašumā “Blomi” izstrādes trokšņa izplatīšanās prognozes pārskats*” Nr.512/2018-KM2.1. Trokšņa novērtējums sagatavots ar *Braunstein+Berndt GmbH* izstrādāto trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra *SoundPLAN Essential* (licences numurs 7073). Autoceļu satiksmes radītā trokšņa novērtēšanai izmantota Francijā izstrādāta aprēķina metode “*NMPBRoutes-96 (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB)*”. Trokšņa novērtējuma pārskatā norādīts, ka matemātiska 3D modeļa izveidei un validācijai kā galvenie izejas dati izmantoti iepriekš veiktie karjera “*Lejaslabiņi*” būtiskie trokšņa avota mērījumi, mērījumu laikā fiksētie būtiskākie trokšņa avoti, kas pēc trokšņa jaudas ir līdzvērtīgi prognozējamai situācijai. Lai novērtētu derīgo izrakteņu transportēšanas radītās trokšņa līmeņa izmaiņas, izmantota informācija par autotransporta plūsmu uz vietējas nozīmes autoceļiem V95, A2 un V75, izmantojot VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” publiski pieejamo informāciju par satiksmes intensitāti uz valsts autoceļiem par laika posmu no 1996. gada līdz 2016. gadam. Ņemot vērā, ka smilts – grants un smilts transportēšanu ir plānots veikt tikai dienas laikā, trokšņa novērtējuma ietvaros ir vērtēts trokšņa līmeņa rādītājam L_{diena} .
- 6.4.2.6. Trokšņa novērtējuma pārskatā izvērtēta Paredzētās darbības ietekme uz Atradnes tuvumā esošajām mājām atkarībā no tehnoloģiskā laukuma izvietojuma un transportēšanas maršruta alternatīvu kombinācijām (alternatīvas raksturotas Biroja atzinuma 3.4. punktā). Ziņojumā novērtēts, ka neatkarīgi no izvēlēto alternatīvu kombinācijām, Paredzētās darbības rezultātā trokšņa līmenis Atradnei tuvāko viensētu, tostarp viensētu “*Mežciems*”, “*Blomi*”, “*Lillijas*”, “*Pogas*”, “*Laimdotas*”, “*Skudriņas*”, “*Pavēji*”, “*Auseklīši*”, “*Meļķerti*”, “*Ziedi*” u.c. teritorijās maksimāli sasniegs ~ 46 db(A), līdz ar to Ziņojumā secināts, ka nevienā gadījumā netiks pārsniegti pieļaujamie robežlielumi. Tāpat konstatēts, ka tehnoloģiskā laukuma atrašanās alternatīvas trokšņa līmeni Darbības vietā ietekmē salīdzinoši nebūtiski, tāpēc nav pamata aizliegt kādu no izskatītajām alternatīvām. Tomēr vienlaikus no Ziņojuma izriet, ka B tehnoloģiskā laukuma izvietojuma gadījumā uz tuvākajām mājām sagaidāms nedaudz zemāks trokšņa līmenis (atsevišķās viensētās, salīdzinot ar A alternatīvu, trokšņa līmenis samazinātos par ~ 3 db(A)). Šajā aspektā Ziņojuma izstrādātāji norādījuši, ka, izvēloties B tehnoloģiskā laukuma izvietojumu, ietekme nedaudz samazināsies Atradnes tiešā tuvumā esošajās mājās, taču troksnis palielināsies no Atradnes uz dienvidrietumiem esošajā mazdārziņu teritorijā. Lai gan Birojs piekrīt Ziņojuma izstrādātājiem, ka, pamatojoties uz veikto novērtējumu, nav pamata aizliegt nevienu no tehnoloģiskā laukuma alternatīvām, tomēr Biroja vērtējumā tā kā dzīvojamās mājas Atradnes ziemeļu daļā būs vairāk pakļautas transportēšanas ietekmēm nekā mazdārziņu teritorija, kuru no Atradnes šķir meža josla, tad, ņemot vērā trokšņa modelēšanas rezultātus, rekomendējams izmantot tehnoloģiskā laukuma B alternatīvu, kas paredz tā atrašanās vietu Atradnes rietumu, dienvidrietumu daļā, tādējādi mazinot ietekmi uz Atradnes tiešā tuvumā esošajām dzīvojamām mājām. Šādu lūgumu izteikušas arī vairākas privātpersonas Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā.
- 6.4.2.7. Atbilstoši IVN izstrādes laikā veiktajai trokšņa modelēšanai, realizējot Paredzēto darbību un derīgo izrakteņu transportēšanai izmantojot autoceļu V95, kopējais trokšņa līmenis (esoša satiksme un paredzētā derīgo izrakteņu transportēšana) dzīvojamās apbūves teritorijās autoceļa V95 tuvumā atkarībā no tehnoloģiskā laukuma atrašanās vietas paaugstinātos vidēji par ~ 8 - 9 dB(A), savukārt derīgo izrakteņu transportēšanai izmantojot B1 alternatīvu, kas paredz dabā iebraukta ceļa izmantošanu, dzīvojamās

apbūves teritorijās maksimālais trokšņa līmenis paaugstinātos vidēji par ~ 6 - 7 dB(A), vienlaikus norādāms, ka atsevišķās viensētās prognozēts ievērojami lielāks trokšņa līmeņa palielinājums salīdzinot ar esošo situāciju (pat līdz 21 dB(A)). Abas Ziņojumā apskatītās transportēšanas alternatīvas daļēji pārklājas uz autoceļa V95, līdz ar to Ziņojuma izstrādātāji konstatējuši, ka ietekme uz dzīvojamām mājām (tostarp mājām “*Silāji*”, “*Tiltiņsili*”, “*Bērzkalni 1*”, “*Harpi*”, Saules ielu Vangažos un Gailīšu apbūves teritoriju Vangažos), kas atrodas konkrētajā autoceļa posmā līdz tā pieslēgumam ar autoceļu A2, no abām transportēšanas maršruta alternatīvām ir identiska. No novērtējuma izriet, ka neatkarīgi no izvēlētajām alternatīvām kopējais trokšņa līmenis Darbības vietas un transportēšanas maršrutu tuvumā sasniegtu ~ 29 līdz 53 dB(A), līdz ar to Ziņojuma autori novērtējuši, ka trokšņa līmenis nepārsniedz Trokšņa noteikumos Nr. 16 noteiktos trokšņa robežlielumus. Tajā pat laikā Ziņojuma autori konstatējuši, ka saskaņā ar trokšņa novērtējuma pārskata datiem mājās “*Rudeņi*” tiek sasniegts normatīvajos aktos noteiktās trokšņa robežvērtības - L_{diena} 55 dB(A). Ziņojumā norādīts, ka mājas “*Rudeņi*” atrodas ~ 18 m no autoceļa V95 ceļa ass, tas nozīmē, ka mājas ir autoceļa V95 aizsargjoslā (30 m no ceļa ass). Saskaņā ar MK Noteikumu Nr.16 2. pielikuma aizsargjoslās gar autoceļiem vides trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem, tādējādi Izstrādātāja secinājusi, ka papildus pasākumi trokšņa līmeņa dzīvojamās apbūves teritorijās mazināšanai nav nepieciešami.

- 6.4.2.8. Lai samazinātu trokšņa (arī gaisa) piesārņojuma izplatību ārpus karjera teritorijas, Ierosinātāja apņēmusies veikt vairākus ietekmi mainošus pasākumus, tostarp pa Atradnes iecirkņu perimetru plānots izveidot rekultivācijai uzglabājamās augsnes segkārtas un atbērtnu vaļņus ~ 3 - 5 m augstumā. Tāpat Ierosinātāja paredzējusi, ka ieguves un materiāla transporta darbi tiks veikti tikai darba dienās, darba laikā, maksimums 12 stundas dienā, iekļaujoties laika intervālā no 7:00 – 19:00. Papildus norādīts, ka nekustamā īpašuma “*Blomi*” meža zemes pirms paredzētās darbības uzsākšanas plānots apmežot.
- 6.4.2.9. Trokšņa novērtējuma aspektā Birojs vērš uzmanību, ka, lai arī tuvākā apkārtnē esošajām viensētām Paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēta trokšņa normatīvu sasniegšana, trokšņa normatīvs paredz vērtējumu ilgtermiņa vidējai vērtībai (Paredzētā darbība vienādā intensitātē netiks veikta visu gadu, tajā skaitā netiks veikta brīvdienās un svētku dienās), tomēr periodos, kad Atradnes izstrādes darbi notiks intensīvi, trokšņa radīto apgrūtinājumu viensētu iedzīvotāji, iespējams, var izjust kā traucējošu, līdz ar to Ierosinātajai pie nepieciešamības var būt jānodrošina paredzēto ietekmes mazinošo pasākumu ievērošana. Ievērojot novērtējuma rezultātu un to, ka novērtējums Ziņojumā veikts tikai tādām risinājumiem, kas ieguves darbus Atradnes iecirkņos un derīgā materiāla transportēšanu paredz veikt dienas laikā (atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 12.punktam periods no plkst.7.00 – 19.00), turklāt pie transportēšanas intensitātes, kas vidēji nepārsniedz maksimums 45 kravas reisu dienā turp un 45 reisi atpakaļ, - ir pamatoti noteikt, ka ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisu nav pieļaujams veikt ārpus minētā perioda un Ierosinātajai būtu jānodrošina, ka vidējā transportēšanas intensitāte nepārsniedz trokšņa novērtējumā prognozēto. Tomēr reisu skaits dienā var būt atkarīgs no virknes dažādiem faktoriem, tajā skaitā derīgo izrakteņu pieprasījuma, tādēļ tas atsevišķos laika posmos var būt arī lielāks. Līdz ar to un jo īpaši tādēļ, ka prognozējamais transportēšanas trokšnis atsevišķu viensētu teritorijās var ievērojami palielināties un pat tuvojies pieļaujamai robežvērtībai 55dB(A), ir pamatoti papildus noteikt, ka Ierosinātajai, īpaši A1 transportēšanas alternatīvas gadījumā, ir jānodrošina norādītās ieguves un transportēšanas maksimālais apjoms gadā, kā arī trokšņa uzraudzības un kur nepieciešams - izplatības mazināšanas pasākumi. Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs ņem vērā, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa un trokšņu kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma

prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir nepieciešams arī ar šo atzinumu nostiprināt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama:

- a) Bez atkārtota sākotnējā izvērtējuma veikšanas nav pieļaujama plānotā ieguves un transportēšanas apjoma palielināšana.
- b) Plānotās darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve, derīgo izrakteņu apstrāde un pārstrādes darbības tehnoloģiskajā laukumā un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, dienas laikā - diennakts periodā no pulksten 7:00 līdz 19:00. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošanu.
- c) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā iestrādāto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu īstenošanu trokšņa ietekmes novēršanai un/vai samazināšanai, cik iespējams samazinot ietekmes izplatīšanos ārpus Darbības vietas. Šim nolūkam jāveido arī Ziņojumā paredzētais aizsargvalnis, precīzu risinājumu tā novietojumam un tehniskajiem parametriem (arī drošības aspektā) nosakot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- d) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.4.3. Citi ar derīgo izrakteņu transportēšanu saistītie aspekti:

- 6.4.3.1. Saistībā ar transportēšanas maršrutu izvērtējumu norādāms, ka pašlaik vienīgais iespējamais derīgo izrakteņu transportēšanas maršruts ir autoceļš V95, jo otras transportēšanas alternatīvas (B1 alternatīva) – ceļa gar atradni “*Melķerti - Pekas*” izmantošanu nepieļauj zemes īpašumtiesības. Līdz ar to secināms, ka Ierosinātāja ir paredzējusi derīgā materiāla izvešanu organizēt pa koplietošanas ceļiem (valsts autoceļu V95 un pašvaldības ceļu) ar grants segumu. Savukārt Paredzētās darbības kontekstā iedzīvotāju neapmierinātība galvenokārt ir saistīta ar transportēšanas radītajām ietekmēm.
- 6.4.3.2. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto ietekmju novērtējumu trokšņa un gaisa piesārņojuma aspektā, Birojs šajā atzinumā jau konstatējis, ka ietekmes no transportēšanas būtu nedaudz mazākas, ja tiktu izmantots dabā esošais ceļš gar karjeriem, tādējādi mazinot ietekmi uz vairākām autoceļa V95 tuvumā esošām mājām. Tomēr saskaņā ar veiktās modelēšanas rezultātiem nevienā no analizētajām transportēšanas maršrutu alternatīvām netiek pārsniegti normatīvajos aktos noteiktie robežlielumi trokšņa un gaisa piesārņojuma kontekstā, līdz ar to secināms, ka sagaidāmās ietekmes ir pārvaldāmas, realizējot Ziņojumā plānotos ietekmi mazinošos pasākumus.
- 6.4.3.3. Tomēr Birojs vērs uzmanību, ka arī pēc IVN atzinuma izdošanas, saistībā ar autoceļa V95 izmantošanas iespējām saglabājas vairāki problēmjautājumi. Izstrādātāja Ziņojumam pievienojusi saraksti ar VAS “*Latvijas valsts ceļi*”, kurā tā vairākkārt paudusi viedokli,

ka neatbalsta autoceļa izmantošanu derīgā materiāla pārvadāšanai ceļa tehniskā stāvokļa dēļ. Saskaņā ar VAS “*Latvijas valsts ceļi*” norādīto autoceļš V95 būvēts un projektēts samazinātai – 6 t/ass – slodzei. Autoceļa pārbūve kopš 1991. gada nav veikta, kā arī tuvākajā laikā netiek plānots ceļu atjaunot vai pārbūvēt. Ceļš aprīkots ar ceļa zīmi Nr.306 “*Kravas automobiļiem braukt aizliegts*”, turklāt autoceļam rudenī un pavasarī tiek noteikti masas ierobežojumi – līdz 10 t.

- 6.4.3.4. Ziņojumam pievienota arī Inčukalna novada pašvaldības 2017. gada 20. jūnija vēstule Ierosinātājai, kurā pašvaldība bez aizlieguma derīgo materiālu transportēt caur Vangažu pilsētu, izvirzījusi arī vairākus nosacījumus transportēšanas ietekmes mazināšanai, tostarp nosakot, ka nepieciešams veikt ceļu atputeķlošanu, autotransporta grafika izveidošanu un iesniegšanu pašvaldībai, kā arī nodrošināt ceļa nestspējas un pašreizējā seguma atbilstību pārvadājumu slodzēm.
- 6.4.3.5. Birojs, izdodot šo atzinumu, ņem vērā, ka ceļu lietotājiem ir tiesības transportlīdzekļu satiksmei lietot visus autoceļus, uz kuriem neattiecas īpašs aizliegums, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus un Ministru kabineta noteikumus par autoceļu valsts aizsardzību. Tomēr konkrētajā gadījumā autoceļa V95 tehniskais stāvoklis nav piemērots intensīviem kravu pārvadājumiem, uz to norādījušas gan VAS “*Latvijas Valsts ceļi*”, gan pašvaldība, gan iedzīvotāji. Lai autoceļu V95 būtu iespējams izmantot derīgā materiāla pārvadāšanai, Ierosinātāja vienojusies ar VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” par līguma slēgšanu, līgumā paredzot kārtību, kādā fiksē ceļa stāvokli pirms transportēšanas un pēc transportēšanas un kādi ir operatora pienākumi ceļa uzturēšanā. Līdz ar to Birojs secina, ka Ierosinātāja apzinās plānotu ceļu uzturēšanas pasākumu nepieciešamību gan esošajā, gan plānotajā situācijā un nenorobežojas no plānotās saimnieciskās darbības iespējamām ietekmēm transportēšanas aspektā. Vienlaikus Birojs norāda, ka ne visi problēmjautājumi uzskatāmi par atrisinātiem – pašlaik autoceļš V95 aprīkots ar ceļa zīmi Nr.306 “*Kravas automobiļiem braukt aizliegts*”, kas aizliedz braukt kravas automobiļiem un to sastāviem, kuru pilna masa ir lielāka par 3,5t. Bez tam, plānojot realizēt Paredzēto darbību, Ierosinātājai jāreķinās, ka autoceļa V95 izmantošanai nepiemērotos laika apstākļos var tikt piemēroti masas ierobežojumi arī ilgākos laika posmos, tādējādi var tikt ierobežotas vai traucētas derīgo izrakteņu transportēšanas iespējas.
- 6.4.3.6. Saskaņā ar Ziņojumu Ierosinātāja izteikusi vēlmi veikt nepieciešamos autoceļa V95 remontdarbus, tomēr atbilstoši VAS “*Latvijas valsts ceļi*” sniegtajai informācijai, tā kā konkrētais ceļš ir valsts īpašums, tad ceļa uzlabošanai pieļaujams realizēt tikai tādus darbus, kas nepalielina ceļa vērtību (piemēram, ceļa atputeķlošanas pasākumus). Tādējādi, lai vienkāršotu autoceļa kvalitātes uzlabošanu VAS “*Latvijas valsts ceļi*” ierosinājusi autoceļu V95 nodot Inčukalna pašvaldības īpašumā. Biroja ieskatā VAS “*Latvijas valsts ceļi*” izteiktais priekšlikums pašvaldībai varētu būt izsverams kā iespējama risinājums, kas nodrošinātu autoceļa V95 kvalitātes uzlabošanas iespējas Ierosinātājai (tostarp nepieciešamības gadījumā ceļa klātnes atjaunošanu vai prettrokšņa sienu izbūvi), veicinātu uzņēmējdarbības un sabiedrības interešu saskaņošanu. Savukārt attiecībā uz pašvaldības ceļa posma izmantošanu, vietējai pašvaldībai ir jāizvērtē konkrētā autoceļa stāvoklis, un nepieciešamības gadījumā nav izslēgts, ka pašvaldība var noteikt papildus nosacījumus vietējās pašvaldības autoceļa lietojumam. **Birojs uzskata par nepieciešamu konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu norādīt papildus nosacījumus transportēšanai, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama, vai nav pieļaujama. Attiecībā uz gaisa kvalitāti un trokšņa piesārņojumu, Birojs nosacījumus jau ir ietvēris iepriekš šajā atzinumā, līdz ar to, papildus noteic, ka:**
- a) Ierosinātājai transportēšanas maršrutā līdz autoceļam A2 ir jānodrošina autoceļa V95 uzturēšana atbilstošā kvalitātē, pirms tam vienojoties ar

pašvaldību un VAS “Latvijas valsts ceļi” par autoceļa V95 izmantošanas iespējām un nosacījumiem.

- b) Pašvaldības ceļa izmantošanas nosacījumi nepieciešamības gadījumā izvirzāmi pašvaldībai, nosakot tādos ceļu izmantošanas nosacījumus kā, piemēram, autoceļu sezonālos ierobežojumus, kas iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- c) Sausā laikā jānodrošina plānotā transportēšanas maršruta atbilstošo posmu laistīšana un/vai apstrāde ar līdzekli, kas samazina putēšanu, samazinot iespējamu papildus putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritorijās.

6.4.4. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas:

6.4.4.1. Lai novērtētu plānotās darbības ietekmi uz tuvākās apkārtnes hidroģeoloģisko režīmu, kā arī lai novērstu ietekmi uz Darbības vietai tuvumā esošajiem dzeramā ūdens avotiem, Izstrādātāja veikusi aku apsekojumu un hidroģeologs Dr.geol. I.Levins (turpmāk – Hidroģeoloģijas eksperts) veicis matemātisko modelēšanu par iespējamo Atradnes ietekmi uz hidroloģisko režīmu un ūdens gūšanas vietām.

6.4.4.2. Ziņojumā novērtēts, ka, lai arī derīgo izrakteņu ieguve Atradnē tiks veikta bez ūdens atsūkņēšanas vai meliorācijas pasākumiem, tomēr karjera teritorijā neizbēgami mainīsies ūdens bilance. Tas savukārt izraisīs gruntsūdeņu līmeņa krišanos un celšanos attiecīgi dabiskas gruntsūdeņu plūsmas augštecē un lejtecē. Iztvaikošana no atklātas ūdens virsmas pārsniedz iztvaikošanu no gruntsūdeņu līmeņa, tāpēc izstrādāts Atradnes teritorijā samazināsies gruntsūdeņu infiltrācijas barošanās, izveidojoties depresijas piltuvei karjerdiķu apkārtņē, samazinoties gruntsūdeņu noteces apjomiem virszemes ūdenstecēs un ūdensteču caurplūdumiem.

6.4.4.3. Esošais, prognozējamais un vēsturiskais (pirms smilts – grants ieguves uzsākšanas) gruntsūdeņu līmeņu sadalījums tika aprēķināts ar skaitliskā gala starpību filtrācijas imitatora Modflow 2000 palīdzību programmnodrošinājuma Groundwater Vistas 6 vidē. No veiktā novērtējuma izriet, ka jūtamas - lielākas par 0,5 m gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas lokalizēsies karjerdiķu tuvumā – līdz ~ 400 m attālumā no karjerdiķiem. Turklāt Hidroģeoloģijas eksperts norādījis, ka dabiskas gruntsūdeņu plūsmas lejtecē no beznoteces karjeriem gruntsūdeņu līmeņi celsies, nevis kritīsies, līdz ar to prognozējams, ka depresijas piltuve nestiepsies uz ziemeļiem no Atradnes teritorijas. Tāpat norādīts, ka, tā kā perspektīvās smilts atradnes “Blomi” teritorijā plānoti vismaz 5 karjerdiķi, līdz ar to atsevišķās vietās dažādu karjerdiķu ietekmes savstarpēji kompensēsies.

6.4.4.4. Saskaņā ar Ziņojumā ietverto novērtējumu Atradnes izstrāde ar augstu varbūtību neļaus turpināt grodu akas izmantošanu mājās “Mežciems”. Vienlaikus norādīts, ka jau pašreizējās akas izmantošanas iespējas ir apšaubāmas, jo ūdens slāņa biezums akā ir tikai ~ 0,4 m. Tāpat identificēts, ka ir apdraudēta grodu akas izmantošana mājās “Blomi”, taču arī šajā akā ūdens slāņa dziļums jau ir tikai ~ 0,7 m, kas ir zem iespējamām sezonālām grunts ūdenslīmeņa svārstībām. Ziņojumā norādīts, ka ietekmi uz spiču ūdensguves vietām viensētās “Auseklīši” un “Pogas” un pārējām mājām māju grupā Atradnes ziemeļaustrumos var noteikt, tikai pēc spiču konstrukciju precizēšanas un ūdens horizonta identifikācijas (galvenokārt, noskaidrojot dziļumu). Kā norādīts Ziņojumā, pārējās Atradnes tuvumā esošās akas un spices visdrīzāk nav apdraudētas, tomēr, lai precīzi novērtētu Atradnes ietekmi uz māju dzerama ūdens avotiem, pirms Atradnes izstrādes uzsākšanas nepieciešams ierīkot monitoringa urbumus starp Atradni un tuvākajām viensētām. Atradnes Derīgo izrakteņu ieguves projektā jāparedz kompensējošie pasākumi (piemēram, aku padziļināšana vai ūdensieguves urbumi līdz Gaujas ūdens horizonta

augšdaļai), ja karjera gruntsūdens monitoringa dati apstiprinās gruntsūdeņu līmeņu krišanos atbilstošo aku vietās.

- 6.4.4.5. Veicot Darbības vietas un tuvākās apkārtnes hidroģeoloģisko apstākļu novērtējumu, Hidroģeoloģijas eksperts ņēmis vērā, ka Darbības vietā esošie kvartāra un pirmskvartāra ūdens vāji caurlaidīgie nogulumi veido kopējo sprostslāni, kas apgrūtina kvartāra smilšu gruntsūdeņu horizonta hidraulisko saistību ar Gaujas ūdens horizontu. Norādīts, ka gruntsūdeņu līmeņu sadalījumu Darbības vietā un tās apkārtņē lielākoties noteiks meliorācijas grāvji un karjerdiķi, nevis ūdens apmaiņa starp horizontiem. Līdz ar to Hidroģeoloģijas eksperts konstatējis, ka Paredzētā darbība ļoti nenozīmīgi ietekmēs hidroģeoloģiskos apstākļus Darbības vietas apkārtņē, kā arī tai nebūs būtiska ietekme uz pazemes ūdens avotiem (ūdens horizontiem).
- 6.4.4.6. Hidroģeoloģijas eksperts norādījis, ka no ietekmju viedokļa pozitīvi vērtējama Atradnes izstrāde, veidojot vairākus karjerdiķus. Kā papildu ietekmes mazinošs pasākums ierosināta 3 lielāko karjerdiķu sadalīšana, palielinot karjerdiķu skaitu no plānotajiem 5 līdz 8, tādējādi depresijas piltuvi ap karjerdiķiem varētu vēl samazināt. Tāpat norādīts, ka ietekmi uz pazemes ūdeņiem var samazināt, ja nederīgais materiāls (atsiju materiāls) tiks apglabāts karjeru nogāzēs, pasliktinot to caurlaidību. Ziņojumā vērsta uzmanība, ka papildus risinājumu ieviešanas nepieciešamība ir atkarīga no vairākiem šobrīd grūti prognozējamiem tehniskiem un ekonomiskiem pasākumiem, kas būs precīzi zināmi tikai pēc detalizētas ģeoloģisko apstākļu izpētes un Atradnes izstrādes uzsākšanas.
- 6.4.4.7. Attiecībā uz augsnes mitruma izmaiņām Hidroģeoloģijas eksperts norādījis, ka tās lokalizēsies tiešā karjera (ūdenstilpes) tuvumā. Laikā, kamēr Atradni izstrādās un plānotā ūdenstilpe piepildīsies ar ūdeni, gruntsūdens līmenis tuvākajā teritorijā pazemināsies, bet pēc ūdens tilpnes piepildīšanās pakāpeniski Atradnes tuvākajā apkārtņē gruntsūdens līmenis atgūs iepriekšējo līmeni un pat varbūt pavisam nedaudz paaugstināsies. Līdz ar to novērtēts, ka Atradnes izstrāde un tās radītās gruntsūdens līmeņa izmaiņas, salīdzinot ar sezonālajām gruntsūdens līmeņa izmaiņām, atstās nelielu un īslaicīgu ietekmi uz augsnes struktūras un mitruma izmaiņām Darbības vietas apkārtējās teritorijās. Tāpat, ņemot vērā plānoto karjerdiķu un Atradnei tuvākās ūdensteces – Straujtecītes baseina laukumu attiecību, Ziņojumā secināts, ka Paredzētā darbība atstās nebūtisku ietekmi uz Straujupītes caurplūduma izmaiņām, jo prognozējams, ka Straujupītes caurplūduma zudumi sakarā ar iztvaikošanu no karjerdiķu ūdens virsmām nepārsniegs 1% un būs nejūtami dabisko sezonālo izmaiņu fonā.
- 6.4.4.8. Atbilstoši veiktajam novērtējumam Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka Paredzētā darbība, to īstenojot Ziņojumā vērtētajos apjomos un risinājumos, visticamāk neatstās būtisku ietekmi uz apkārtnes teritoriju hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, tomēr **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**
- a) **Atbilstoši hidroģeoloģiskajā novērtējumā vērtētajam, secīgi izstrādājot Atradni, jāparedz vairāku karjerdiķu izveide teritorijā. Nav pieļaujama viena liela karjerdiķa izveide.**
 - b) **Derīgo izrakteņu ieguves projektā jāparedz ierīkot apmēram 5 sekļus monitoringa urbumus starp Atradni un viensētām “Mežciems”, “Auseklīši”, “Blomi”, “Skudriņas”, kā arī Vangažu dārzkopības kooperatīvu. Atradnes aktīvas izstrādes laikā ieteicams kontrolēt gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas ap karjeru ar periodiskumu reize ceturksnī.**
 - c) **Ūdens līmeņa būtiska pazeminājuma gadījumā individuālajās ūdensapgādes akās/urbumos, Ierosinātājai jānodrošina alternatīvi risinājumi dzīvojamo māju ūdensapgādei.**

6.4.5. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem:

- 6.4.5.1. Ziņojumā sniegts vērtējums arī par Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Sertificēta Sugu un biotopu eksperte I.Rove (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte) 2016. gada 5. septembrī un 2017. gada 19. decembrī sniegusi atzinumus par biotopiem un īpaši aizsargājamām augu sugām, savukārt sertificēts ornitologs R.Lebuss (turpmāk – Ornitoloģijas eksperts) 2018. gada 23. augustā sniedzis atzinumu par Darbības vietā sastopamo putnu sugu aizsardzību.
- 6.4.5.2. Atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes norādītajam apsekotajā platībā nav konstatēti Latvijā īpaši aizsargājami biotopi, kas iekļauti Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumos Nr.350 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu*”, kas nosaka Latvijā apdraudētu un retu biotopu sarakstu. Tāpat apsekotajā platībā nav reģistrēti Eiropas Savienības nozīmes biotopi. Tomēr Darbības vietas tiešā tuvumā Sugu un biotopu eksperte konstatējusi vairākus nelielus īpaši aizsargājamu biotopu poligonus, proti, apsekotās platības dienvidrietumu stūrī piekļaujas Eiropas Savienības nozīmes meža biotopam – 2180 *Mežainas piejūras kāpas*, bet uz ziemeļaustrumiem no Atradnes Sugu un biotopu eksperte konstatējusi īpaši aizsargājamu biotopu 6210 *Sausi zālāji kalķainās augsnēs*. Ziņojumā secināts, ka veikto apsekojumu laikā konstatētie īpaši aizsargājамie biotopi gandrīz pilnībā atrodas ārpus Atradnes teritorijas. Vienlaikus minēts, ka Atradnes dienvidu daļas tuvumā konstatēts viens nelielas platības potenciāli bioloģiski vērtīga zālāju biotopa poligons, kurš, iespējams, nelielā platībā skar arī Atradnes teritoriju. Attiecībā uz konstatēto bioloģiski vērtīgā zālāja biotopu, Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka zālāja izvietojums, iespējams, nedaudz skar perspektīvās Atradnes D daļu, tomēr potenciāli bioloģiski vērtīgais zālājs izveidojies ilgstoši neapsaimniekotā teritorijā, tāpēc tā saglabāšanai nav objektīvu priekšnoteikumu.
- 6.4.5.3. Papildus Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka nelielā attālumā no apsekotās platības, tās ziemeļrietumu malā – teritorijai piekļaujas aizsargājama Gaujas vecupe, kuru nepieciešams saglabāt.
- 6.4.5.4. Tāpat Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka, apsekojot teritoriju, īpaši aizsargājamas augu sugas nav konstatētas. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka teritorijā iespējama īpaši aizsargājamas ierobežoti izmantojamas sugas – gada staipekņa *Lycopodium annotinum* un/vai vāļīšu staipekņa *Lycopodium clavatum* pārstāvju klātbūtne. Ievērojot, ka abām sugām Latvijā ir reģistrētas vitālas atradnes visos ģeobotāniskajos rajonos, tad Sugu un biotopu ekspertes vērtējumā būtisku risku šo sugu pastāvēšanai valstī nav.
- 6.4.5.5. Papildus Sugu un biotopu ekspertes norādītajam Ziņojumā iekļauta informācija, ko Izstrādātājam sniegusi DAP, proti, ka nekustamā īpašuma “*Blomi*” 2017. gadā veikta Eiropas Savienības biotopu izplatības un kvalitātes apzināšana kā rezultātā īpašuma teritorijā konstatēts bioloģiski vērtīgs zālājs, kā arī papildus konstatēts, ka dabas datu bāzē “*Ozols*” iekļauta informācija, ka no Atradnes ZR virzienā reģistrēts biotops - 6220* *Smiltāju zālāji*. Izstrādātāja novērtējusi, ka abi minētie biotopi atrodas ārpus Atradnes teritorijas.
- 6.4.5.6. Savukārt attiecībā uz dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” iekļauto informāciju, ka Atradnes dienvidu daļā vai tās tiešā tuvumā novērota īpaši aizsargājama suga - sila ķirzaka, atsaucoties uz Biroja lūgumu, viedokli sniegusi DAP. Saskaņā ar DAP vērtējumu Paredzētā darbība radīs tiešu negatīvu ietekmi uz sila ķirzakai piemērotiem biotopiem, bet tā būs īslaicīga un, iespējams, atgriezeniska. DAP rekomendējusi, ka augsnes virskārtas nošķūrešanai Atradnes dienvidu daļā vispiemērotākais laiks būtu aprīlis, maijs, bet, ņemot vērā arī iespējamo ietekmi uz putniem, tas varētu būt arī augusta beigas, septembris, kad rāpuļi vēl ir pietiekoši aktīvi.

- 6.4.5.7. Ornitoloģijas eksperta atzinumā norādīts, ka apsekojuma laikā nav konstatētas īpaši aizsargājamas putnu sugas, kā arī datu bāzē dabasdati.lv Atradnes teritorijā un tās apkārtnē nav reģistrētas putnu sugas un putnu koncentrācijas novērojumi. Ornitoloģijas eksperts secinājis, ka plānotā karjera darītā trokšņa ietekme uz putniem vērtējama kā nebūtiska līdz neliela.
- 6.4.5.8. Ziņojumā novērtēts, ka derīgā materiāla ieguves rezultātā tiks pārveidota Darbības vietas teritorija ievērojamā platībā (~ 50 ha), kurā tiks izmainīts esošais vides stāvoklis, tajā skaitā līdzšinējais reljefs un ainava, līdz ar to Ziņojumā ietverts Darbības vietas un tās apkārtnes ainaviskais vērtējums, kā arī Paredzētās darbības iespējamo ietekmju uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem izvērtējums.
- 6.4.5.9. Saskaņā ar Ziņojumu Atradne neatrodas ainaviski nozīmīgā teritorijā un prognozējams, ka ietekme uz ainaviskām vērtībām nebūs būtiski negatīva, bez tam ņemot vērā, ka daļu Atradnes veido bijusī zvēru audzētava, kas pašlaik uzskatāma par degradētu teritoriju, tad Ziņojumā izteikts viedoklis, ka potenciāli Atradnes ierīkošana pat uzlabos ainavu, ar augsnes vaļņiem pa Atradnes perimetru sedzot skatu uz degradēto teritoriju. Lai mazinātu negatīvo ietekmi uz ainavu, paredzēts, ka pirms darbības uzsākšanas tiks apmežota nekustamā īpašuma "*Blomi*" meža zeme, kas atrodas joslā starp iespējamo Atradnes teritoriju un blakus esošajiem īpašumiem (neprecizējot tās atrašanos Ziņojumā). Saskaņā ar Ziņojumu stādītais mežs 4-5 gados sasniegs cilvēka acu augstumu un aizsegs skatu uz Atradni, mazinot negatīvo ietekmi uz ainavu. Savukārt pēc Atradnes izstrādes un rekultivācijas paredzams, ka Atradnes vietā izveidosies mākslīgas ūdenskrātuves un pēc teritorijas apzaļumošanas ūdenskrātuves iekļausies ainavā bez būtiskas negatīvas ietekmes.
- 6.4.5.10. Ziņojumā norādīts, ka par kultūrvēsturiskās vides objektiem perspektīvās Atradnes un transportēšanas maršruta tuvumā uzskatāma baznīca, kā arī apkārtnē esošā lauksaimniecības ainava. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu autoceļš V95 noteikts kā ainaviskais ceļš. Ziņojuma autori pauduši viedokli, ka ceļa izmantošana derīgā materiāla transportēšanai neatstāj negatīvu ietekmi uz ainavu, proti, ietekmes būs nebūtiskas un paaugstināta transportlīdzekļu satiksme nekādā veidā netraucēs uztvert kopējo ainavu. Birojs pilnībā nevar pievienoties Izstrādātājas viedoklim un jau iepriekš šajā atzinumā paudis viedokli, ka autoceļš V95 nav piemērotākais derīgo izrakteņu pārvadāšanas maršruts arī apkārtnes ainaviskās vērtības kontekstā.
- 6.4.5.11. Līdz ar to, lai gan Paredzētās darbības ietekmes novērtējumā uz bioloģisko daudzveidību un Darbības vietas apkārtnē esošajām ainaviskajām vērtībām Birojs nesaskata tādus apstākļus, kādēļ Paredzēto darbību nebūtu iespējams veikt, tomēr saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama izpildot sekojošus nosacījumus:
- Īstenojot plānoto darbību, nav pieļaujams veikt nekādas darbības Atradnes tuvumā konstatēto īpaši aizsargājamo biotopu 2180 *Mežainas piejūras kāpas*, 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs* un 6210* *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs* teritorijās. Tāpat atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes atzinumam saglabājama Darbības vietas tuvumā esoša aizaugošā Gaujas vecupe.
 - Lai veicinātu īpaši aizsargājamas sugas – sila ķirzakas aizsardzību, atbilstoši DAP rekomendētajam augsnes virskārtas nošķūrēšanu Atradnes dienvidu daļā vēlams veikt aprīlī, maijā vai augusta beigās, septembrī.
 - Izstrādātās Atradnes daļas jārekultivē posmsecīgi pēc izstrādes pabeigšanas kā tas paredzēts Ziņojumā. Rekultivējot izstrādātās Atradnes iecirkņus, to nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un

neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju, vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.

d) Teritorijas rekultivācijas plāns jāsaskaņo ar pašvaldību, nepieciešamības gadījumā pieaicinot ainavu speciālistu.

Ietekmes uz vidi novērtējumā vērtētas divas derīgo izrakteņu transportēšanas alternatīvas, ka arī divas tehnoloģiska laukuma izvietojuma alternatīvas. Alternatīvu apraksts sniegts šī Atzinuma 3.4. punktā. Izvērtēts piesārņojošo vielu, trokšņu emisiju aprēķins un citu ietekmju novērtējums veikts abām izvēlētajām alternatīvām (emisiju izkliede veikta tikai tehnoloģiskā laukuma novietojumam B kā nelabvēlīgākajam scenārijam).

Vērtējot Ziņojumā apskatītās alternatīvas, Birojs secina, ka, tehnoloģiskā laukuma atrašanās alternatīvas piesārņojuma līmeni Darbības vietā ietekmē salīdzinoši nebūtiski, līdz ar to nav pamata aizliegt kādu no tehnoloģiskā laukuma alternatīvām. Tomēr, ņemot vērā trokšņa modelēšanas rezultātus, Birojs rekomendē izmantot tehnoloģiskā laukuma B alternatīvu, kas paredz tā atrašanās vietu Atradnes rietumu, dienvidrietumu daļā, tādējādi mazinot ietekmi uz Atradnes tiešā tuvumā esošajām dzīvojamām mājām.

Savukārt vērtējot transportēšanas alternatīvas, Birojs secina, ka pašlaik vienīgais iespējamais (ar papildus nosacījumiem) derīgo izrakteņu transportēšanas maršruts ir autoceļš V95, kura izmantošanai nepieciešama papildus pasākumu veikšanu.

Birojs pievienojas VAS "*Latvijas valsts ceļi*" viedoklim un vērš Ierosinātājas un akcepta lēmuma pieņemējas uzmanību, ka autoceļš V95 nav piemērots derīgo izrakteņu transportēšanai un arī pēc veiktā ietekmju novērtējuma iegūtā materiāla transportēšana joprojām saglabājas kā galvenais ar Paredzēto darbību saistītais problēmjautājums. Turklāt pret autoceļa izmantošanu aktīvi iebildumus izteikuši arī tuvējo māju iedzīvotāji, norādot arī uz autoceļa kā ainaviskā ceļa statusu Teritorijas plānojumā. Lemjot par Paredzētās darbības akceptu, šos apstākļus var ņemt vērā un tie būtu vērtējami lēmuma pieņemējai – Inčukalna novada domei.

Biroja ieskatā, ņemot vērā Ierosinātājas gatavību veikt autoceļa V95 kvalitātes uzlabojumus, VAS "*Latvijas valsts ceļi*" izteiktais priekšlikums nodot autoceļu V95 pašvaldības īpašumā pašvaldībai varētu būt izsverams kā iespējamais risinājums, kas nodrošinātu ceļa kvalitātes uzlabošanu, uzņēmējdarbību novadā un sabiedrības interešu iespējamu saskaņošanu.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, taču tā pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai, samazināšanai un monitoringam, kā arī Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama (vai nav pieļaujama), tajā skaitā atrisinot transportēšanas jautājumu un atbildības sadalījumu attiecībā uz veicamajiem darbiem autoceļa V95 klātnes pastiprināšanai un turpmākai uzturēšanai.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos

aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi prim daļa).

Direktors

A. Lukšēvics

2019. gada 27. februārī

